KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 7.8.2020 r.
COM(2020) 358 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Sprawozdanie roczne dotyczące operacji pomocy humanitarnej Unii Europejskiej finansowanych w 2019 r.

WPROWADZENIE 2

OPERACJE POMOCY HUMANITARNEJ wsparte w 2019 r. 2

Przegląd najważniejszych wspartych operacji pomocy humanitarnej 2

Priorytety horyzontalne 10

Podsumowanie ocen przeprowadzonych w 2019 r. 11

Budżet na 2019 r. 12

DODATKOWE INFORMACJE I ŹRÓDŁA 13

Wykaz partnerów, którzy podpisali ramy partnerstwa z 2014 r. 14

WPROWADZENIE

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono najważniejsze działania i osiągnięcia Unii Europejskiej (UE) w obszarze pomocy humanitarnej w 2019 r. sfinansowane za pośrednictwem Komisji Europejskiej (KE). Sprawozdanie przygotowano na podstawie art. 19 rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r.

OPERACJE POMOCY HUMANITARNEJ wsparte w 2019 r.

W 2019 r. potrzeby humanitarne wzrastały w wyniku złożonych kryzysów – zazwyczaj powodujących masowe wysiedlenia ludności – jak również klęsk żywiołowych i ognisk epidemii. W tym kontekście Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (DG ECHO) była nadal wiodącym darczyńcą pomocy humanitarnej, przydzielając 2,4 mld EUR na rzecz milionów osób odczuwających skutki kryzysu w ponad 80 krajach. Aby rozwiązać problem rosnącego niedoboru w finansowaniu pomocy humanitarnej, DG ECHO dalej wspierała wypełnianie zobowiązań podjętych w ramach tzw. wielkiego układu dotyczących w szczególności wspólnej wielosektorowej oceny potrzeb.

Znaczną część unijnej pomocy humanitarnej przeznaczono na potrzeby ludności odczuwającej skutki kryzysu w Syrii i w krajach sąsiadujących, w tym na składnik humanitarny unijnego Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji. UE skupiła się również na wspieraniu ludności objętej „zapomnianymi kryzysami", jak np. w Republice Środkowoafrykańskiej, Sudanie, Pakistanie, Kolumbii, Wenezueli, na Haiti i na Filipinach.

DG ECHO odegrała wiodącą rolę we wspieraniu pomocy humanitarnej opartej na określonych zasadach oraz propagowaniu przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego. Czyniła to w drodze aktywnego rzecznictwa dotyczącego określonych kryzysów humanitarnych, ale również na arenie międzynarodowej, przewodnicząc grupie wsparcia darczyńców[1] Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża (MKCK) oraz grupie ds. dobrej praktyki udzielania pomocy humanitarnej[2] (ze Szwajcarią).

DG ECHO finansuje i wykorzystuje na potrzeby swojego podejścia opartego na dowodach opracowany przez JRC indeks ryzyka INFORM, który staje się w praktyce metodą oceny ryzyka dla wielu organizacji, takich jak ONZ i międzynarodowe organizacje pozarządowe.

Przegląd najważniejszych wspartych operacji pomocy humanitarnej

Sahel – złożony kryzys

UE podjęła działania w odpowiedzi na doraźne potrzeby humanitarne w Burkina Faso, Mauretanii, Mali, Czadzie, Nigrze, Nigerii i Kamerunie, przeznaczając 188 mln EUR. Obejmowały one mechanizmy szybkiego reagowania (trzymiesięczny wielosektorowy pakiet pomocy doraźnej) oraz wsparcie istniejących struktur krajowych w celu utrzymania dostępu do podstawowych usług. Pomoc UE pomogła w dotarciu do trudno dostępnych obszarów dzięki lotom humanitarnym, koordynacji cywilno-wojskowych operacji humanitarnych oraz

[1] Grupa wsparcia darczyńców MKCK składa się z rządów, organizacji ponadnarodowych lub instytucji międzynarodowych, które wnoszą co najmniej 10 mln CHF rocznie.
[2] Inicjatywa na rzecz dobrej pomocy humanitarnej to nieformalne forum darczyńców skupiające 42 darczyńców oddanych udzielaniu pomocy humanitarnej w sposób skuteczny i odpowiedzialny.

zarządzaniu informacjami.

UE dostarczyła żywność w okresie newralgicznym oraz leczenie żywieniowe dla dzieci cierpiących na ostre ciężkie niedożywienie i wymagających leczenia ratującego życie. Ponadto UE aktywnie działała na rzecz wdrożenia podejścia zakładającego powiązanie pomocy humanitarnej z rozwojową w celu zwiększenia odporności ludności dotkniętej skutkami kryzysu oraz eliminowania głównych źródeł braku bezpieczeństwa żywnościowego i ostrego niedożywienia.

Kryzys regionalny w Republice Środkowoafrykańskiej

Pomimo podpisanego w lutym porozumienia pokojowego sytuacja humanitarna w Republice Środkowoafrykańskiej nie poprawiła się. Przeznaczono 22,4 mln EUR na rzecz Republiki Środkowoafrykańskiej i uchodźców środkowoafrykańskich w Kamerunie i Czadzie, zapewniając wielosektorową pomoc humanitarną oraz wzmacniając koordynację pomocy humanitarnej, bezpieczeństwo i logistykę.

Kryzys w basenie jeziora Czad

Spośród 17,4 mln osób żyjących w Nigerii, Nigrze, Kamerunie, Czadzie 10,7 mln osób, w tym ponad 6 mln dzieci, potrzebowało pomocy humanitarnej. UE udzieliła wielosektorowej pomocy humanitarnej o wartości ok. 64 mln EUR.

Sudan Południowy

W 2019 r. ok. 7,5 mln mieszkańców Sudanu Południowego pilnie potrzebowało pomocy humanitarnej, a w krajach sąsiednich przebywało ponad 2 mln uchodźców z tego kraju. UE przeznaczyła 51,6 mln EUR na rzecz Sudanu Południowego w celu zaradzenia wysokiemu poziomowi braku bezpieczeństwa żywnościowego oraz niedożywienia w tym państwie. Ochrona dzieci i kobiet stanowi priorytet UE ze względu na niezwykle wysoką skalę przemocy oraz wykorzystywanie przemocy seksualnej jako narzędzia wojny.

Sudan

Kraj ucierpiał z powodu skutków dziesięcioleci konfliktu, które zostały spotęgowane przez bezprecedensowy kryzys gospodarczy i wzrost cen żywności, a także przez fakt, że 25 % ludności stoi w obliczu bardzo wysokiego poziomu poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego. W ciągu roku większość unijnej pomocy humanitarnej, tj. kwotę 55,7 mln EUR, przeznaczono na wsparcie żywnościowe, opiekę i leczenie żywieniowe, głównie dla dzieci poniżej piątego roku życia oraz kobiet w ciąży lub karmiących piersią. Aby zwiększyć dostęp ludności do długoterminowej ochrony socjalnej w Sudanie, UE uzupełnia finansowanie pomocy humanitarnej pomocą rozwojową, aby pomóc społeczności w zwiększeniu odporności.

Kryzys regionalny w regionie Wielkich Jezior

Zarówno DR Konga, jak i Republika Konga ucierpiały w wyniku trwającego konfliktu i choroby wywoływanej przez wirus Ebola. Komisja przeznaczyła ok. 72 mln EUR na potrzeby regionu, w tym na zwalczanie choroby wywoływanej przez wirus Ebola. Dodatkowe 7 mln EUR wydano na operacje transportu lotniczego ECHO.

Etiopia

W wyniku przemocy na tle etnicznym liczba osób wewnętrznie przesiedlonych (IDP)

w Etiopii osiągnęła szczytową wartość 3,1 mln na początku 2019 r., po czym zmalała do 2 mln. Chociaż warunki dotyczące ochrony i bezpieczeństwa nie zawsze były spełnione, władze próbowały odesłać osoby przesiedlone do miejsca ich pochodzenia, łamiąc w ten sposób zasady dobrowolnego i bezpiecznego powrotu. W 2019 r. UE przeznaczyła 51,5 mln EUR, aby zapewnić osobom dotkniętym kryzysami wsparcie w postaci żywności, schronienia, niezbędnych artykułów gospodarstwa domowego, leczenia niedożywienia, wody, pomocy sanitarnej oraz ochrony. Największą część środków finansowych przeznaczono na pomoc osobom, które uciekły przed nieustającą przemocą oraz w wyniku zniszczenia ich domów i utraty źródeł utrzymania.

Kenia

Kenia przyjęła około 490 000 uchodźców, a rządowa polityka dotycząca obozów sprawia, że uchodźcy są całkowicie zależni od pomocy. W wyniku kolejnej suszy ok. 2,6 mln osób stanęło w obliczu braku bezpieczeństwa żywnościowego, wysiedleń ludności oraz zwiększonego ryzyka konfliktu o dostęp do nielicznych pastwisk i ograniczonych zasobów wody.

Finansowanie unijne na rzecz Kenii wyniosło 15,95 mln EUR, w tym 11,5 mln EUR na obozy uchodźców, 1,3 mln EUR na gotowość na wypadek klęsk żywiołowych w trzech okręgach podatnych na nagłe wystąpienie klęsk żywiołowych oraz 3,15 mln EUR w ramach reagowania kryzysowego na susze i powodzie poza obozami.

Somalia

Potrzeby humanitarne utrzymywały się na wysokim poziomie na skutek zmiennych warunków pogodowych i trwającego konfliktu zbrojnego. Kolejna susza przyczyniła się do pogorszenia sytuacji humanitarnej, natomiast pod koniec roku południe kraju dotknęła ponadprzeciętna pora deszczowa, co spowodowało poważne powodzie przyrzeczne. Powodzie dotknęły ponad 500 000 osób, doprowadziły do wysiedlenia 370 000 osób i zniszczyły pola uprawne. W rezultacie ucierpiała zdolność ludności do radzenia sobie z trudnościami i nastąpiły opóźnienia w odbudowie. Komisja przeznaczyła około 63 mln EUR na reakcję na ten kryzys.

Uganda

Uganda przyjęła 1,41 mln uchodźców, z czego 91 % pochodziło z Sudanu Południowego i DR Konga. Ponadto od sierpnia 2018 r. kraj jest bardzo narażony na rozprzestrzenianie się choroby wywoływanej przez wirus Ebola z sąsiedniej DR Konga, która zmaga się z największą epidemią w historii. UE przeznaczyła 33 mln EUR na ochronę, wsparcie żywnościowe, opiekę zdrowotną, dostęp do bezpiecznej wody pitnej i usług sanitarnych, oraz wsparcie w zakresie edukacji dla uchodźców i społeczności, które ich przyjęły. Ponadto udzielono wsparcia na rzecz gotowości na wypadek wystąpienia gorączki Ebola, monitorowania jej i reagowania na nią oraz na rzecz zwiększenia odporności i samowystarczalności najbardziej narażonych osób celem ograniczenia ich zależności od pomocy długoterminowej.

Region Afryki Południowej i Oceanu Indyjskiego

W regionie Afryki Południowej i Oceanu Indyjskiego regularnie występują ekstremalne zdarzenia pogodowe, które mają miejsce coraz częściej i są coraz bardziej intensywne w wyniku zmiany klimatu. W regionie Afryki Południowej i Oceanu Indyjskiego UE przeznaczyła ponad 66 mln EUR na doraźną pomoc humanitarną i na gotowość na wypadek klęsk żywiołowych oraz skupiła się na zwiększaniu zdolności społeczności i organów ds.

zarządzania klęskami żywiołowymi do radzenia sobie z nawracającymi klęskami żywiołowymi.

Przez Afrykę Południową przetoczyły się dwa potężne cyklony, w wyniku których ucierpiały trzy miliony osób w Zambii, Eswatini, Lesotho, Madagaskarze, Mozambiku, Zimbabwe, Malawi i na Komorach. UE zareagowała natychmiast, udzielając pomocy humanitarnej dotkniętym krajom, w tym uruchomiła Unijny Mechanizm Ochrony Ludności w Mozambiku.

Zimbabwe zmagało się z kryzysem gospodarczym, gdy wstrząsnęły nim klęski, takie jak cyklon Idai, w wyniku którego 7,7 mln – ponad 50 % ludności – znalazła się w sytuacji poważnego braku żywności. UE przeznaczyła 31,6 mln EUR w reakcji na skutki cyklonu, głównie koncentrując się na humanitarnym wsparciu żywnościowym i gotowości na wypadek klęsk żywiołowych.

Wenezuela

W 2019 r. zapaść społeczno-gospodarcza w Wenezueli spowodowała wysiedlenie 3,9 mln obywateli Wenezueli. Według Biura ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (OCHA ONZ) co najmniej 7 mln osób potrzebowało pomocy humanitarnej, głównie z powodu braku dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji, żywności i odżywiania.

UE przeznaczyła łącznie 55 mln EUR na udzielenie pomocy humanitarnej osobom wysiedlonym i wspieranie społeczności, które ich przyjęły. Aby zapewnić działania następcze ściśle związane z interwencjami, DG ECHO założyła w maju biuro w Caracas. Wzmożone wysiłki w zakresie rzecznictwa w sprawach humanitarnych przyczyniły się do otwarcia przestrzeni humanitarnej w tym kraju, a DG ECHO wzięło czynny udział w konferencji w sprawie solidarności z Wenezuelą, która mała miejsce w październiku w Brukseli.

Kolumbia

Sytuacja humanitarna w Kolumbii drastycznie się pogorszyła ze względu na narastający konflikt wewnętrzny, spotęgowany skutkami przyjęcia 1,6 mln uchodźców z Wenezueli. Kolumbia jest wysoce podatna na klęski żywiołowe, a regiony dotknięte konfliktem są wystawione na szczególne ryzyko. Ok. 140 000 osób zostało wysiedlonych, a ponad 350 000 osób miało ograniczone możliwości przemieszczania, co spowodowało brak dostępu do źródeł utrzymania i podstawowych usług. Sąsiednie kraje przyjęły około 350 000 uchodźców z Kolumbii.

DG ECHO przeznaczyła 11 mln EUR na pomoc dla osób dotkniętych konfliktami i klęskami żywiołowymi w Kolumbii i w regionie. Sektory pomocy obejmowały ochronę, opiekę zdrowotną, wodę i urządzenia sanitarne, edukację oraz gotowość na wypadek klęsk żywiołowych.

Haiti

Niestabilność polityczna, wzrost przemocy i pogorszenie koniunktury gospodarczej na Haiti spowodowały osłabienie już wcześniej niewielkiej siły nabywczej najbardziej narażonych gospodarstw domowych, a poważny kryzys żywnościowy dotknął ponad 3,7 mln osób. DG ECHO przeznaczyła 14 mln EUR na przeciwdziałanie poważnemu brakowi bezpieczeństwa żywnościowego oraz na wspieranie koordynacji pomocy humanitarnej. Kolejne 3 mln EUR zainwestowano w gotowość na wypadek klęsk żywiołowych.

Kryzys afgański (Afganistan, Pakistan, Iran)

Afganistan to miejsce, w którym toczy się jeden z najkrwawszych konfliktów na świecie i w którym 17 mln osób (50 % ludności) żyje na terenach poważnie dotkniętych konfliktem, a 3,4 mln spośród nich to osoby wewnętrznie wysiedlone. Na świecie znajduje się ok. 10 mln afgańskich uchodźców, udokumentowanych lub nieudokumentowanych. Większość afgańskich uchodźców udaje się do Iranu i Pakistanu – kraje te przyjęły i wsparły, odpowiednio, prawie 3 i 4 mln uchodźców.

DG ECHO przeznaczyła 61 mln EUR dla Afganistanu, skupiając się na reagowaniu kryzysowym i opiece pourazowej. W Iranie i Pakistanie UE wsparła pomocą humanitarną uchodźców afgańskich i najbardziej narażone społeczności lokalne kwotą 18 mln EUR. UE wsparła edukację dzieci afgańskich w Iranie, co wiązało się również z zarejestrowaniem ich rodzin. Inne obszary wsparcia UE zarówno w Iranie, jak i Pakistanie obejmowały wodę, urządzenia sanitarne i higienę (WASH), bezpieczeństwo żywnościowe i źródła utrzymania, schronienie, ochronę i zdrowie.

Kryzys dotyczący ludności Rohingja (Mjanma/Birma, Bangladesz)

Ludność Rohingja w Mjanmie/Birmie jest narażona na systematyczną dyskryminację i ukierunkowaną przemoc. Pod koniec 2019 r. w Koks Badźar (Bangladesz) znajdowało się 855 000 uchodźców z ludu Rohingja zarejestrowanych przez Biuro UNHCR, którzy przebywali w niezwykle zatłoczonym megaobozie. Uchodźcy są całkowicie zależni od pomocy humanitarnej, ponieważ nie mają swobody poruszania się, możliwości zarabiania na utrzymanie i dostępu do usług społecznych. Ponadto region ten jest niezwykle narażony na klęski żywiołowe. Około 600 000 Rohingja nadal przebywało w stanie Arakan w Mjanmie/Birmie w bardzo złych warunkach, część z nich w obozach zamkniętych całkowicie zależna od pomocy humanitarnej.

UE zapewnia w związku z kryzysem dotyczącym ludności Rohingja pomoc humanitarną o wartości 36 mln EUR – zarówno w Bangladeszu, jak i w Mjanmie/Birmie – obejmującą opiekę zdrowotną, wodę, urządzenia sanitarne, schronienie, żywienie, ochronę, wsparcie psychologiczne i pomoc w zakresie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi.

Filipiny

Wyspą Mindanao targają długotrwałe konflikty wewnętrzne, w wyniku których 400 000 osób potrzebuje pomocy humanitarnej (w tym osoby wewnętrznie przesiedlone i osoby powracające). Ponadto Filipiny należą do grupy krajów najbardziej na świecie podatnych na klęski żywiołowe. UE przeznaczyła łącznie 6,7 mln EUR dla tego kraju na pomoc humanitarną dla dotkniętych konfliktami mieszkańców Mindanao (tymczasowe schronienia, usługi WASH, pomoc zdrowotna, żywność i niespożywcze artykuły pierwszej potrzeby, edukacja), jak również na reagowanie kryzysowe na klęski żywiołowe i działania związane z gotowością na wypadek klęsk żywiołowych.

Kryzys w Syrii

Konflikt w Syrii trwa już dziewiąty rok i ponad 11 mln osób na terenie kraju potrzebuje pomocy humanitarnej. UE przeznaczyła łącznie 260 mln EUR na dostarczenie ratującej życie pomocy na terenie Syrii i dla uchodźców syryjskich w Libanie, Jordanii i Egipcie, polegającej na zapewnieniu żywności, leków, wody i schronienia. W sąsiednich Libanie i Jordanii unijne środki finansowe na pomoc humanitarną pomogły w zapewnieniu pomocy pieniężnej dla najbardziej narażonych uchodźców, jako najbardziej efektywnego kosztowo i szanującego godność sposobu dostarczania pomocy.

DG ECHO bezpośrednio brała udział w międzynarodowych inicjatywach dyplomatycznych, m.in. w zorganizowanej w Brukseli trzeciej konferencji „Wspieranie przyszłości Syrii i regionu", spotkaniu grupy zadaniowej ds. pomocy humanitarnej w ramach Międzynarodowej Grupy Wsparcia Syrii, które odbyło się w Genewie, posiedzeniach urzędników wysokiego szczebla zorganizowanych w lutym w Genewie i w listopadzie w Kopenhadze.

Irak

W Iraku 6,7 mln osób nadal potrzebowało pomocy humanitarnej, w tym 1,6 mln osób wewnętrznie przesiedlonych, z czego 375 000 przebywało w obozach. DG ECHO uruchomiła operacje o wartości 38 mln EUR, aby zapewnić kryzysową opiekę zdrowotną, podstawowe schronienie, bezpieczną wodę pitną, urządzenia sanitarne i higienę oraz ochronę humanitarną, ze szczególnym uwzględnieniem osób wewnętrznie przesiedlonych. Wspierało pomoc na rzecz ofiar przemocy seksualnej oraz pomoc w postaci fizykoterapii i rehabilitacji dla ofiar konfliktu, w szczególności ukierunkowane na grupy taki jak jezydzi w północno-wschodnim Iraku.

DG ECHO wspierała wznowienie świadczenia podstawowych usług na obszarach dotkniętych wojną, pomagając 4,5 mln osób w powrocie do domów. Wsparcie to obejmowało edukację w sytuacjach nadzwyczajnych, aby pomóc dzieciom w powrocie do szkoły, często po latach przerwy.

DG ECHO zapewniła rodzinom pomoc prawną w uzyskaniu dokumentów tożsamości, które zostały zagubione lub których nie wystawiono pod rządami tzw. Państwa Islamskiego, podstawowe usługi w przeludnionych więzieniach, wsparcie dla małoletnich znajdujących się w ośrodkach dla uchodźców oraz oparte na społeczności mechanizmy reintegracji byłych dzieci-żołnierzy.

Jemen

Kraj zmaga się z największym kryzysem humanitarnym na świecie, w ramach którego 24,1 mln osób (80 % ludności) potrzebuje pomocy, z czego 3 mln jest wewnętrznie wysiedlona. Brak bezpieczeństwa żywnościowego dotyka 20 mln Jemeńczyków, przy czym co najmniej 238 000 osób znajduje się w sytuacji głodu. Ponadto kraj stoi w obliczu zapaści systemu opieki zdrowotnej, w wyniku którego 19,7 mln osób pozostanie bez opieki, 460 000 przypadków podejrzenia cholery, ograniczonego i niewystarczającego przywozu żywności, paliwa i leków i zamykania szkół.

DG ECHO uruchomiła operacje o wartości 115 mln EUR celem zapewnienia żywności, opieki zdrowotnej, edukacji, jak również wody, schronienia i zestawów higienicznych na obszarach

dotkniętych wojną i dla ludności wysiedlonej. Środki finansowe wykorzystano do leczenia poważnie niedożywionych dzieci, zwalczania epidemii cholery oraz ognisk odry i błonicy, rehabilitacji osób niepełnosprawnych, odnawiania klas szkolnych i wspierania lotów humanitarnych ONZ (UNHAS), które umożliwiają niezbędny i niezawodny transport powietrzny i morski pracowników pomocy humanitarnej.

Turcja

W Turcji nadal przebywa największa społeczność uchodźcza na świecie, z czego 3,6 mln to Syryjczycy objęci ochroną czasową i około 370 000 osób nie będących Syryjczykami zarejestrowanych w ramach ochrony międzynarodowej. Łącznie w ramach pierwszej i drugiej transzy Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji UE przekazała 2,4 mld EUR pomocy humanitarnej, dzięki której udzielono wsparcia ok. 1,7 mln uchodźców w ramach 64 projektów realizowanych przez 19 organizacji partnerskich działającymi na rzecz zapewnienia podstawowych potrzeb, kształcenia pozaformalnego, ochrony i opieki zdrowotnej.

W 2019 r. DG ECHO zakontraktowała 1,021 mld EUR, głównie na rzecz Siatki bezpieczeństwa socjalnego w sytuacjach nadzwyczajnych. W ramach tego przewodniego programu 1,7 mln uchodźców otrzymało comiesięczne płatności pieniężne za pośrednictwem kart debetowych, aby mogli zaspokoić swoje podstawowe potrzeby. Program warunkowych transferów pieniężnych na rzecz edukacji to program edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych, dzięki któremu wsparto ponad 560 000 dzieci. W ramach programu rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji otrzymują transfery środków pieniężnych mających na celu promowanie zapisów do szkół i regularnego uczęszczania na lekcje dzieci uchodźców.

Bałkany Zachodnie

Na początku 2018 r. powstał nowy wariant szlaku wykorzystywany przez uchodźców, biegnący przez Bośnię i Hercegowinę do Chorwacji i Słowenii. W 2019 r. do Bośni i Hercegowiny przybyło 29 000 osób potrzebujących w porównaniu z 24 000 w 2018 r. Łączna liczba migrantów i uchodźców kraju wynosi ok. 8 000, z czego ok. 2 000 nie ma odpowiedniego schronienia (zajmują budynki na dziko, przebywają w opuszczonych budynkach lub na dworcach kolejowych). Unijna pomoc humanitarna na rzecz Bośni i Hercegowiny wyniosła 3,8 mln EUR. Za pośrednictwem swoich partnerów w zakresie pomocy humanitarnej DG ECHO zapewniała działania pomocowe w obszarze zdrowia, ochrony i działań środowiskowych (w tym identyfikację osób narażonych, zapewnienie doraźnego wsparcia żywnościowego oraz niespożywczych artykułów pierwszej potrzeby, pomocy medycznej itp.) na rzecz uchodźców i migrantów.

Ukraina

Konflikt dotyka ponad 5,2 mln osób, z czego 3,5 mln potrzebuje pomocy humanitarnej, głównie na obszarach poza kontrolą rządu i po obu stronach linii oddzielającej strony konfliktu. UE wraz ze swoimi państwami członkowskimi jest największym darczyńcą pomocy humanitarnej i wsparcia na rzecz wczesnej odbudowy/rozwoju dla Ukrainy. Zapewniła ponad 762,5 mln EUR od rozpoczęcia konfliktu, z czego prawie połowa byłą przeznaczona na pomoc humanitarną. UE (za pośrednictwem KE) udzieliła dotychczas ponad 141,8 mln EUR pomocy humanitarnej, z czego 23 mln EUR w 2019 r. na rzecz 11 partnerów działających po obu

stronach linii oddzielającej strony konfliktu w sześciu sektorach interwencji, tj.: opieki zdrowotnej, schronienia, wody, higieny i urządzeń sanitarnych (WASH), edukacji, podstawowych potrzeb i ochrony.

Libia

Pomocy humanitarnej potrzebuje 820 000 Libijczyków. Zamknięto 20 % placówek medycznych w wyniku zniszczenia, uszkodzeń lub zajęcia. Szerzy się przestępczość naruszająca międzynarodowe prawo humanitarne, odbywa się handel ludźmi i pojawiają się przeszkody w dostarczaniu pomocy i dostępie organizacji pomocowych.

DG ECHO uruchomiła operacje warte 8 mln EUR, w ramach których wsparto niezbędną opiekę zdrowotną dla ofiar konfliktu, w tym ratunkowe zabiegi chirurgiczne dokonywane w warunkach wojny, apteczki, fizjoterapię, protezy i wsparcie psychospołeczne, zapewnienie niezbędnych leków oraz opieki dla ofiar przemocy ze względu na płeć. Dzięki pomocy przywrócono główne usługi opieki zdrowotnej na obszarach dotkniętych konfliktem oraz niezbędną edukację w Bengazi i Syrcie, co umożliwiło tysiącom dzieci uzyskać dostęp do podstawowej edukacji i wsparcia psychospołecznego. UE zapewniła również wsparcie żywnościowe i pomoc w zakresie źródeł utrzymania, jak również pomoc pieniężną dla osób najbardziej narażonych. Usługi świadczono bez wyjątku na rzecz wszystkich narażonych osób, w tym migrantów, uchodźców i osób ubiegających się o azyl.

Egipt

250 000 zarejestrowanych uchodźców pozostawiono własnemu losowi w najbardziej przeludnionych i najbiedniejszych dzielnicach dużych miast, takich jak Kair i Aleksandria, gdzie również społeczności, które ich przyjęły, charakteryzują się wysokim poziomem narażenia. Około 50 % uchodźców pochodzi z Syrii, a pozostali głównie z Afryki Wschodniej, Iraku i Jemenu.

W 2019 r. DG ECHO uruchomiła operacje warte 5 mln EUR, zapewniając ochronę humanitarną, doraźne świadczenia zdrowotne (w szczególności opiekę zdrowotną nad matkami i opiekę w zakresie zdrowia reprodukcyjnego), edukację w sytuacjach nadzwyczajnych oraz środki pieniężne na zaspokojenie podstawowych potrzeb. 38 % wszystkich uchodźców to dzieci, przy czym rośnie udział dzieci bez opieki i oddzielonych od bliskich.

Kryzys dotyczący Saharyjczyków

Po czterech dziesięcioleciach nierozstrzygniętego konfliktu politycznego, który wiąże się z konsekwencjami humanitarnymi, dziesiątki tysięcy uchodźców zachodniosaharyjskich pozostawiono własnemu losowi w zapomnianym i przeciągającym się kryzysie. Przebywają w pięciu obozach na pustyni w południowo-zachodniej Algierii i ich przetrwanie jest uzależnione od pomocy humanitarnej.

DG ECHO uruchomiła operacje o wartości 9 mln EUR, dostarczając żywność i przeciwdziałając rosnącemu poziomowi niedożywienia wśród będących uchodźcami zachodniosaharyjskich dzieci i kobiet, jak również zapewniając bezpieczną wodę pitną.

Dostarczyła również niezbędne leki, zaspokajając 80 % potrzeb zdrowotnych ludności znajdującej się w obozach, oraz zapewniła specjalne wsparcie na rzecz osób niepełnosprawnych. Ponadto DG ECHO zapewniła edukację w sytuacjach nadzwyczajnych, łagodząc skutki złego stanu infrastruktury edukacyjnej i obiektów sanitarnych w szkołach.

Priorytety horyzontalne

Zgodnie z wcześniejszymi zobowiązaniami DG ECHO przeznaczyła 10 % unijnego budżetu pomocy humanitarnej na 2019 r. na edukację w sytuacjach nadzwyczajnych i utrzymała swoje zobowiązanie świadczenia 35 % pomocy humanitarnej w postaci transferów środków pieniężnych. W 2019 r. przyjęto również wytyczne operacyjne „Włączenie osób z niepełnosprawnościami w finansowane przez UE operacje pomocy humanitarnej".

Edukacja w sytuacjach nadzwyczajnych

DG ECHO nadal propagowała na całym świecie edukację w sytuacjach nadzwyczajnych. Finansowanie przeznaczone przez DG ECHO na rzecz edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych wyniosło 166 mln EUR, wspierając działania w 52 krajach i pomagając ponad 2,5 mln beneficjentów, zapewniając dostęp do bezpiecznej, wysokiej jakości edukacji dla dziewcząt i chłopców znajdujących się najtrudniejszych sytuacjach.

Aby zwiększyć świadomość na temat edukacji w sytuacjach nadzwyczajnych i jej widoczność, DG ECHO zorganizowała w maju 2019 r. wydarzenie wysokiego szczebla „Edukacja w sytuacjach nadzwyczajnych: Szkoła dla wszystkich" z udziałem członka Komisji Christosa Stylianidesa, laureata Pokojowej Nagrody Nobla Denisa Mukwege, ambasadorki Handicap International Axelle Red oraz piosenkarki Typh Barrow. DG ECHO zorganizowała kampanię w mediach społecznościowych #RaiseYourPencil dla #School4All w celu wyrażenia solidarności ze wszystkimi dziećmi odczuwającymi skutki kryzysu, które nie chodzą do szkoły.

Pomoc pieniężna

DG ECHO dalej prowadziła rozmowy na temat transferów środków pieniężnych. Odegrała kluczową rolę we wspieraniu większej koordynacji wśród darczyńców dzięki przyjęciu wspólnego oświadczenia darczyńców w sprawie pomocy pieniężnej w dwóch krajach pilotażowych – w Nigerii i Bangladeszu.

DG ECHO opublikowała „Kompendium UE na temat pomocy pieniężnej 2019: Więcej pomocy pieniężnej lepszymi metodami", w którym przedstawiono rezultaty na poziomie projektów z odniesieniami do zaleceń nakreślonych w wytycznych DG ECHO dotyczących dokonywania dużych transferów środków pieniężnych. W dokumencie podkreślono różnice w metodach działań w ramach projektów, ich zgodność z zaleceniami zawartymi w wytycznych DG ECHO dotyczących dokonywania dużych transferów środków pieniężnych oraz sposób, w jaki zapewniana jest koordynacja z innymi darczyńcami i z siatkami bezpieczeństwa socjalnego, jak również przedstawiono wyzwania i wnioski. W wielu krajach udaje się już osiągnąć współczynnik efektywności na poziomie 85:15 (85 % środków finansowych dociera do beneficjentów, dla których są przeznaczone) i wyższym, jak

przewidziano w wytycznych.

Innowacje i zaangażowanie sektora prywatnego

DG ECHO nadal angażowała się w globalną debatę, w szczególności podczas corocznego posiedzenia Światowego Forum Gospodarczego, w ramach Segmentu spraw humanitarnych ECOSOC, na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ oraz na spotkaniu darczyńców w Berlinie dotyczącym Przyszłości Innowacji w Operacjach Humanitarnych. DG ECHO nadal wspierała opracowywanie innowacyjnych podejść za pośrednictwem załącznika dotyczącego polityk tematycznych do planów wdrażania pomocy humanitarnej, w którym zachęca się partnerów do obniżania śladu środowiskowego operacji humanitarnych dzięki wykorzystaniu podejść cyfrowych, oraz wspierając nagrody Europejskiej Rady ds. Innowacji w ramach programu „Horyzont 2020" „za oszczędną nowoczesną technologię na rzecz pomocy humanitarnej", która ma zostać przyznana w 2020 r.

Przywództwo UE w ramach Wezwania do działania w celu ochrony przed przemocą uwarunkowaną płcią w sytuacjach nadzwyczajnych

DG ECHO jest członkiem globalnej inicjatywy Wezwanie do działania w celu ochrony przed przemocą uwarunkowaną płcią w sytuacjach nadzwyczajnych. W projekcie w ramach Programu na rzecz zwiększonej zdolności reagowania (program DG ECHO) prowadzonego przez UNFPA propagowano opracowywanie międzyagencyjnych norm dotyczących przemocy ze względu na płeć w sytuacjach kryzysowych oraz wytycznych dotyczących opracowywania planów działania w ramach wezwania do działania dotyczących określonych kontekstów (na podstawie programów pilotażowych w Nigerii i DR Konga). W latach 2018–2019 DG ECHO przeznaczyła ok. 52 mln EUR na zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć. DG ECHO uruchomiła swój pierwszy w historii program e-uczenia się na temat wskaźnika równości płci i wieku.

Transport lotniczy ECHO (Afryka) i wspieranie usług humanitarnego transportu lotniczego

Transport lotniczy ECHO to służba lotów humanitarnych dysponująca sześcioma statkami powietrznymi i budżetem w wysokości 12,4 mln EUR i niepobierająca opłat od partnerów DG ECHO i organizacji humanitarnych. W 2019 r. służby te udzieliły wsparcia w ponad 250 projektach, przetransportowały ponad 25 000 pracowników pomocy humanitarnej i około 200 ton ładunku pomocy humanitarnej.

Ponadto UE wsparła humanitarne przewozy lotnicze non-profit, np. przekazała 25 mln EUR na rzecz WFP/loty humanitarne ONZ (UNHAS) oraz ich operacje logistyczne w 12 krajach.

Podsumowanie ocen przeprowadzonych w 2019 r.

Łączna ocena interwencji humanitarnych Unii Europejskiej w Afryce Środkowej oraz koordynacji pomocy humanitarnej (2014–2018)

UE wniosła istotny wkład w zaspokojenie pilnych potrzeb i rozwijanie działań humanitarnych w Afryce Środkowej. Mocnymi stronami była działalność DG ECHO i rzetelna realizacja

zakładanych rezultatów dzięki partnerom i wsparciu funkcji koordynacyjnej OCHA ONZ, w szczególności w kwestii wypełniania luk koordynacyjnych.

W ocenie podkreślono wyzwania związane z zaspokajaniem długoterminowych potrzeb i wypełnianiu pozostałych luk koordynacyjnych oraz przedstawiono zalecenia dotyczące wspierania przyszłej unijnej pomocy humanitarnej i koordynacji w regionie.

Łączna ocena interwencji humanitarnych Unii Europejskiej w Afganistanie oraz partnerstwa z Norweską Radą ds. Uchodźców (2014–2018)

W ocenie stwierdzono, że DG ECHO odgrywa kluczową rolę w obszarze pomocy dla Afganistanu i wspiera synergię między rozwojem i operacjami humanitarnymi. Działania DG ECHO pomagają w zaradzeniu bezpośrednim następstwom konfliktu i katastrof dzięki jej mechanizmowi reagowania kryzysowego i pomocy pieniężnej (głównie reagowanie w zależności od potrzeb) na rzecz osób wewnętrznie przesiedlonych.

W ocenie partnerstwa stwierdzono, że jakość partnerstwa jest wysoka. Istnieją mocne dowody potwierdzające regularną, kompleksową i przejrzystą wymianę informacji na wszystkich szczeblach – przy czym kluczowym czynnikiem jest zaufanie. Odnotowano również pewne słabe strony: niektóre procesy były nieefektywne, istniały pewne luki w komunikacji wewnętrznej, a wymogi audytowe w obu obszarach wiązały się ze znacznymi kosztami.

Budżet na 2019 r.

1. Wykaz umów o finansowanie zawartych przez Komisję w obszarze pomocy humanitarnej[3]: umowy w sprawie pomocy humanitarnej przyznanej przez UE można znaleźć na stronie internetowej systemu przejrzystości finansowej.

2. Wykonanie budżetu

WYKONANIE BUDŻETU DG ECHO NA 2019 R.

Z wyłączeniem zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel od państw członkowskich

Region/państwo	Kwota	%
Afryka	**632**	**29 %**
Sudan i Sudan Południowy	105	
Afryka Środkowa	68	
Region Wielkich Jezior	72	
Róg Afryki	163	
Afryka Południowa, Ocean Indyjski	60	
Afryka Zachodnia	138	
Afryka Północna	17	

[3] W tym nazwy odnośnych organizacji partnerskich.

Afryka	10	
Bliski Wschód, Europa Południowo-Wschodnia i wschodnie sąsiedztwo	**1 062**	**50 %**
Bliski Wschód	436	
Europa Południowo-Wschodnia i wschodnie sąsiedztwo	627	
Azja, Pacyfik	**127**	**6 %**
Azja Południowo-Zachodnia i Środkowa	75	
Azja Południowo-Wschodnia i Pacyfik	52	
Ameryka Łacińska, Karaiby	**104**	**5 %**
Ameryka Łacińska	84	
Karaiby	20	
Klęski żywiołowe na świecie	**40**	**2 %**
Ochrona ludności[4]	**95**	**4 %**
Inicjatywa „Wolontariusze pomocy UE”	**18**	**1 %**
Działania uzupełniające i wsparcie	**68**	**3 %**
OGÓŁEM	**2 146**	**100 %**

(w mln EUR)

DODATKOWE INFORMACJE I ŹRÓDŁA

- Ogólne informacje na temat DG ds. Europejskiej Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (DG ECHO): http://ec.europa.eu/echo/en
- Informacje finansowe dotyczące działań Komisji Europejskiej z zakresu pomocy humanitarnej w 2019 r.: https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/financing-decisions-hips-2019_en
- Informacje operacyjne z poprzednich lat: https://ec.europa.eu/echo/who/accountability/annual-reports_en
- Sprawozdanie roczne z działalności DG ECHO za 2019 r.: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-report-2019-european-civil-protection-and-humanitarian-aid-operations-echo_en
- Sprawozdanie roczne na temat zarządzania budżetem UE i jego wyników za 2019 r.: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-report-2019_en
- Sprawozdania z oceny DG ECHO: http://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en

4 Działania w ramach tej pozycji nie wchodzą w zakres rozporządzenia w sprawie pomocy humanitarnej i nie są finansowane z budżetu pomocy humanitarnej.

- Dane dotyczące finansowania pomocy humanitarnej przez Komisję Europejską i państwa członkowskie: https://webgate.ec.europa.eu/hac/
- Globalny indeks ryzyka INFORM https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/inform-index

Wykaz partnerów, którzy podpisali ramy partnerstwa z 2014 r.

http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/weblistpartners.pdf